

Oyinkan Braithwaite: Sisareni, sarjamurhaaja

[PM/30 ADMIN](#)

LIISA RINNE (22.10.2020)

Sisarussuhteet ovat elinikäisiä. Mutta kuinka kauan isosiskon kuuluu huolehtia pikkusiskosta ja siivota tämän jälkiä? Varsinkin jos sisko on sarjamurhaaja. Näiden kysymysten kanssa painitaan Oyinkan Braithwaiten romaanissa *Sisareni, sarjamurhaaja*.

Nigeriassa syntyneen ja Lontoossa opiskelleen Oynikan Braithwaiten esikoisromaani sijoittuu nykypäivän Nigeriaan, sen pääkaupunkiin Lagosiin.

Sisarukset, Korede ja Ayoola, ovat koulutettuja ja hyvin toimeentulevia. Tarinan minäkertoja Korede on isosisko ja jämpti sairaanhoitaja. Ayoole puolestaan on vaatesuunnittelija, jonka sosiaalisessa mediassa kauppaama vaatemallisto myy enemmän kuin hän ehtii valmistaa. Tietyllä tasolla romaanin henkilöt voisivat asua ja elää missä tahansa suurkaupungissa. He seurustelevat, käyvät treffeillä, ovat aktiivisia sosiaalisessa mediassa ja paikasta toiseen siirtyminen kestää kauan.

”Istun autossa, kääntelen radion nuppia, vaihtelen kanavia, koska muutakaan ei voi tehdä. Tämä kaupunki on ruuhkien riivaama. Kello on vasta viisitoista yli viisi aamulla, ja autoni on pitkässä letkassa, joka ei pääse liikkeelle. Jalka on väsynyt jarrun painelusta.

Nostan katseeni radiosta ja tuijotan vahingossa silmiin liikenteenvalvojaa, joka vaanii jonon reunalla etsien seuraavaa avutonta uhria. Hän imaisee poskensa lommelille, rypistää kulmiaan ja lähtee tulemaan kohti.

Sydämeni jysähtää lattiaan, mutta nyt ei ole aikaa poimia sitä sieltä. Puristan rattia, jotta kädet eivät vapisisi. Tiedän, ettei tämä liity mitenkään Femiin. Ei voi liittyä. Niin tehokas Lagosin poliisi ei todellakaan ole.”

Paikallinen ruoka, puketutuminen ja tavat tuovat tekstiin väriä ja mausteita. On virkistävää lukea afrikkalaisesta todellisuudesta, joka ei ole pelkkää sotaa ja nälänhätää, vaan tavallista arkea. Tai no, melkein tavallista.

”Kolme murhaa tai enemmän...sarjamurhaaja.” Ayoolalla on tarve tappaa seurustelukumppaneitaan. Eikä siinä mitään, isosisko siivoaa jäljet ja pystyy jopa oikeuttamaan itselleen pikkusiskon käytöksen. Kunnes sitten sisko ihastuuikin Koreden mielitiettyyn, lääkäri Tadeen? Vaikka Tade ei ymmärrä tulevansa hyväksikäytetyksi, pitääkö hänet silti yrittää pelastaa vai antaa kylmästi sisaren käsiin?

Korede tilittää hankalaa tilannetta potilaalle huoneessa 313. Koomapotilas Muhtar Yautaille. Koomassa makaavalle miehelle Korede vyöryttää koko sekavan tapahtumien vyyhdin. Sisarkateuden, oman osallisuutensa sisaren veritekoihin sekä heräävän syyllisyydentunteen.

”Nykyään en edes tiedä, mitä Ayoolasta ajattelen. Femi vainoaa minua, tunkeutuu kutsumatta mieleeni. Hän pakottaa minut epäilemään asioita, joita luulin ymmärtäväni. Toivoisin, että hän jättäisi minut rauhaan, mutta hänen sanansa – hänen tapansa ilmaista itseään – ja hänen kauneutensa erottavat hänet muista. Ja lisäksi minua vaivaa Ayoolan käytös. Kahdella edellisellä kerralla hän sentään vuodatti jokusen kyyneleen.”

Perhesuhteissa omaksumme helposti tietyt roolit, joita toistamme läpi elämän. Tätä perheen sisäistä dynamiikkaa Braithwaite kuvaa oivallisesti. Korede pitää siisteydestä ja järjestyksestä. Ayoole taas on suurpiirteinen. Pikkusisko on oppinut luottamaan omaan viehätysvoimaansa.

”Ayoola huokaisee dramaattisesti mutta noutaa pinaatin ruokakomerosta. Hän tarttuu veitseen, ja minä tulen tahtomattani ajatelleeksi Femin veltoa ruumista kylpyhuoneessa, hänen haavan vieressä lepäävää kättään, joka näytti siltä kuin hän olisi yrittänyt tyrehdyttää verentulon. Kuinka kauan kuoleminen kesti? Ayoolan ote veitsestä on höllä, terä osoittaa alas. Hän pilkkoo pinaatin nopeasti ja huolimattomasti, käyttää veistä kuin lapsi, vähät välittää siitä, miltä lopputulos näyttää. Tekisi mieli pysäyttää hänet. Aputyttö pidättelee naurua. Ayoola pyrkii näköjään kaikin keinoin ärsyttämään minua.”

Romaani jakautuu lyhyihin nimettyihin lukuihin. Rakenne tekee siitä helposti luettavan. Paikoin ennalta-arvattavat juonenkäänteet juoksuttavat tarinaa kepeästi eteenpäin. Ainoa toistuva luku on Isä.

Sisarusten jo edesmennyt isä, kunnioitettu yliopistolehtori, tuo tarinaan synkemmän pohjavireen. Isä ei ole isi, vaan ”kodin laki.” Nyt sisarukset eivät olekaan pelkästään toistensa vastapari, vaan isää vastaan taisteleva kaksikko. Tekstiin tulee enemmän sävyjä. Kuin isän kepeä iholle piirtyviä tummia viiruja.

Lopulta Koreden on myös päätettävä sanoutuuko irti sisaresta vai sitooko menneisyys sittenkin heidät erottamattomasti yhteen?

Vaikka *Sisareni, sarjamurhaaja* ei ole kovin syvälinen tutkielma tappamisen anatomiasta, on se viihdyttävä ja sitä lukee mielellään. Lagosin hehkuva aurinko tuo sopivasti lämpöä ja rosoista huumoria harmaaseen talvipäivään.

Oyinkan Braithwaite, *Sisareni, sarjamurhaaja*, s. 233, WSOY, suom. Kaisa Kattelus

Liisa Rinne on tamperelainen kirjailija ja kirjoittamisen maisteri Jyväskylän yliopistosta